

УДК 378.147:378.22:005.336.6

ПЕДАГОГІЧНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАГІСТРІВ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Артем Коркішко

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри педагогіки вищої школи,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»,
м. Слов'янськ, Донецької обл., Україна

ORCID ID 0000-0002-4821-1312

korkishko.a.b@gmail.com

Анотація. У статті зазначено, що однією з провідних проблем української психолого-педагогічної науки є розробка теоретичних і методологічних засад створення педагогічних моделей щодо формування професійного іміджу фахівця. З'ясовано, що педагогічна модель формування професійного іміджу представлена як сукупність взаємопов'язаних елементів, які визначають основні напрями й вузлові моменти формування іміджу як образу, який має бути збудований у магістрів педагогіки вищої школи. Кожен з елементів стисло відображає сутність тієї частини експериментальної роботи, яку варто впровадити для того, щоб бажаним чином вплинути на об'єкт формування іміджу та досягти позитивного результату. Виокремлено головну мету педагогічної моделі (підготовка магістрів педагогіки вищої школи з високим рівнем сформованості професійного іміджу), принципи, завдання, етапи впровадження педагогічної моделі, структурні (особистісний та фаховий) та змістовні (стимулювальний, інтелектуальний, поведінковий, аналітико-результативний) компоненти, рівні сформованості професійного іміджу (низький, середній і високий), педагогічні умови, форми організації навчальної та позанавчальної діяльності щодо формування професійного іміджу магістрів тощо.

Ключові слова: педагогічна модель; професійний імідж; магістри педагогіки вищої школи.

Постановка проблеми в загальному вигляді. У новому тисячолітті Україна як цивілізована країна в епоху глобалізації виробляє стратегію своєї національної конкурентоспроможності для створення та впровадження в масову свідомість позитивного іміджу країни загалом, соціальних груп і особистостей зокрема, формування доброзичливого ставлення до них у громадському та діловому середовищі. Сьогодні імідж кожного громадянина країни стає пріоритетним фактором, який пришвидшує або гальмує її розвиток в політичному і соціально-економічному плані. Зазначимо, що саме в умовах величезних змін у політичному, соціальному й економічному житті України створюється нова система освіти, орієнтована на входження в світовий освітній простір. Цей процес спонукає освітянську галузь, зокрема заклади вищої освіти (ЗВО), змінювати пріоритети в навчально-виховному процесі, упроваджувати новітні педагогічні технології та системи.

У зв'язку з цим провідною проблемою української психолого-педагогічної науки постає розробка теоретичних і методологічних засад створення педагогічних моделей щодо формування професійного іміджу фахівця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема педагогічної моделі стала предметом наукових розвідок таких учених, як О. Абдулліна, С. Будас, О. Гончарова, Л. Козак, Є. Лодатко, В. Сластьонін, О. Столяренко, Л. Подимова, Г. Штельмах та ін.

Аналіз сучасних досліджень виявив теоретичні ідеї та накопичений досвід із проблеми педагогічної моделі формування професійного іміджу, питанням важливості якої було присвячено праці сучасних науковців, педагогів, практичних фахівців і дослідників: Т. Гуменюк, О. Дахін, І. Єрмаков, А. Киверялг, Ю. Кушнер, В. Ягупов та ін. Окрім того, низкою дисертаційних праць останніх десятиліть визначено різні аспекти формування іміджу фахівців педагогічних спеціальностей та розроблено моделі будови професійного іміджу освітян (В. Бондаренко, Т. Волосюк, О. Горовенко, Ю. Дзядевич, І. Размолодчикова, Н. Савченко та ін.).

Аналіз наукової літератури свідчить про постійний інтерес науковців, дослідників до проблеми формування професійного іміджу майбутніх педагогів. Його дослідженню присвятили увагу А. Дергач, О. Камишева, І. Колесникова, Н. Кузьміна, А. Маркова, В. Орешкін, А. Реан, С. Яковлев та ін.; професійний імідж викладача вивчали Н. Бутенко, О. Грейлих, Т. Демчук, Л. Донська, Л. Кайдалова, О. Козлова, Ф. Кузін, С. Романова та ін.; професійний імідж майбутнього педагога – Н. Гайдук, Т. Гнезділова, Л. Качалова, О. Ковальова, Л. Ковальчук, Т. Лайко, Т. Марєєва, Л. Оршанський, Н. Савченко, Ю. Скорик та ін. Усебічному аналізу іміджу присвячено дослідження Г. Почепцова, на думку якого опора на особистісний імідж потрібна сьогодні в кожній професії. Попри популярність проблема професійного іміджу залишається недостатньо висвітленою щодо магістрів педагогіки вищої школи (ПВШ).

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування та розробка педагогічної моделі професійного іміджу магістрів педагогіки вищої школи.

Результати дослідження. Саме моделювання, застосування якого дозволяє «прогнозувати розвиток педагогічного процесу, орієнтує педагогів на досягнення кінцевих результатів навчання та виховання, забезпечує засвоєння й ефективне використання нових технологій, розвиває системне бачення розв'язання проблем, служить дійовим фактором поліпшення якості роботи навчального закладу» (Столяренко, 2015, с. 9). Метод моделювання – це метод створення та дослідження моделей, за допомогою якого можна отримати нові знання, нову інформацію про досліджуваний об'єкт (Дахін, 2002). Ключовим словом у методі моделювання є поняття «модель».

Загальновідомо, що поняття «модель» увів у науковий обіг ще в XVII столітті німецький філософ і математик Г. Лейбніц як форму отримання знань про навколишній світ, інформаційний еквівалент конструйованого об'єкта. За

філософським словником соціальних термінів «модель» (від лат. *Modulus* – міра, зразок) розглядається як «схема, зображення чи опис будь-якого явища чи процесу в природі, суспільстві, виробництві тощо» або «образ, аналог визначеного фрагмента природної чи соціальної реальності» (Андрущенко, 2005, с. 141); за педагогічним словником термін «модель» означає систему дослідження, яка служить засобом одержання інформації про іншу систему (Гончаренко, 2011); за енциклопедією освіти «модель» (фр. *Modele* – зразок) – це уявна або матеріально реалізована система, яка відображає або відтворює об'єкт дослідження (природний чи соціальний) і здатна змінювати його так, що її вивчення дає нову інформацію стосовно цього об'єкта (Кремень, 2008).

У сучасній інтерпретації модель розглядають як:

– уявний, знаковий або матеріальний образ оригіналу: відображення об'єктів і явищ у вигляді описів, теорій, схем, креслень, графіків (Гуменюк, 2010);

– штучно створений об'єкт у вигляді схеми, знакових форм чи формул, який дуже подібний дослідженому об'єкту чи явищу та відображає в більш простому й загальному вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки та відношення між елементами цього об'єкта (Дахін, 2002);

– штучно створений образ (мисленнєвий або умовний: опис, схема, графік тощо), який, будучи подібним до досліджуваного об'єкта, відображає й відтворює в спрощеному та узагальненому вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки та відношення між його елементами (Єрмаков, 2005; Киверялг, 1980);

– гіпотеза представлена в наочній формі (Кушнер, 2001);

– знакову систему, за допомогою якої можна відтворити дидактичний процес як предмет дослідження, показати в цілісності його структуру та процес функціонування й зберегти цю цілісність на всіх етапах дослідження (Ягупов, 2003).

Сьогодні проблема педагогічної моделі перебуває в центрі уваги вітчизняних і зарубіжних учених, педагогів: О. Абдулліна, С. Будас, О. Гончарова, Л. Козак, Є. Лодатко, В. Сластьонін, О. Столяренко, Л. Подимова, Г. Штельмах та ін. Теоретичний аналіз наукової літератури дозволив узагальнити підходи різних дослідників до педагогічного моделювання у вищій школі. Так, В. Сластьонін та Л. Подимова моделюють інноваційну діяльність майбутніх фахівців. Модель включає структурні (мотиваційний, креативний, технологічний, рефлексивний) та функційні (особистісно вмотивована переробка освітніх програм, планування роботи, прийняття рішення про використання інновацій, прогнозування труднощів, формування цілей, упровадження нововведень у педагогічний процес, корекція й оцінка інноваційної діяльності) компоненти (Сластенин & Подимова, 1997). На думку О. Абдулліної, модель включає основні функції, вимоги до спеціаліста, коло теоретичних знань, перелік педагогічних умінь і навичок, інтегративні професійно-особистісні якості, моделюючи результат, який має бути досягнутий

у процесі освіти у вищому навчальному закладі і самостійної практичної діяльності (Абдуліна, 1990). Сутність моделі, яку запропонувала О. Гончарова (2008), полягає у створенні органічного, внутрішньо пов'язаного цілого (мети, завдань, змісту, педагогічних умов, форм, методів та результатів процесу підготовки студентів до нововведень), основними структурними компонентами якої є змістовий, процесуальний та результативно-оцінний.

Останнім часом поняття «педагогічна модель» усе більше поширюється в науці й освіті. Науковці, дослідники, педагоги-практики активно використовують моделі щодо формування професійного іміджу студентів, учителів, викладачів. Так, моделі будови професійного іміджу освітян розробляли В. Бондаренко (структурно-функційна модель формування іміджу майбутнього вчителя технологій у системі виховної роботи педагогічного університету), Т. Волосюк (модель формування професійного іміджу майбутніх майстрів виробничого навчання будівельного профілю), О. Горovenko (структурно-динамічна модель реалізації педагогічних умов формування особистісно-професійного іміджу вчителя засобами самопрезентації), Ю. Дзядевич (модель формування професійного іміджу студентів мистецьких спеціальностей), І. Размолодчикова (модель формування іміджу майбутніх учителів початкових класів у процесі вивчення курсу «Основи сценічного та екранного мистецтва» і спецкурсу «Основи іміджології»), Н. Савченко (модель формування професійного іміджу майбутнього вчителя початкової школи в процесі викладання психолого-педагогічних дисциплін) та ін.

Як свідчать дослідження В. Горчакової, Ю. Дзядевич, О. Кононко, Е. Семпсон та ін., імідж – це досить вільне утворення, яке водночас базується на жорстких вимогах, що висуваються цільовою аудиторією. Однак його побудова – дуже складний і тривалий процес, головною метою якого є вдосконалення людини, забезпечення сприятливих умов для самореалізації та особистісного професійного розвитку (Дзядевич, 2009).

На наш погляд, педагогічна модель – це модифікований варіант освітнього процесу. Тому її, як і освітній процес, можна представити у вигляді системної взаємодії педагога та студентів, спрямованої на ефективне вирішення освітніх завдань, які забезпечують розвиток особистості.

Розглядаючи моделювання педагогічної діяльності в процесі підготовки фахівця, О. Столяренко зазначила, що в процесі моделювання відбувається уявне розкладання реальної системи: оригіналу на елементи, які тим чи тим чином пов'язані між собою (Столяренко, 2015).

Теоретичний аналіз наукової літератури дозволив узагальнити підходи різних дослідників до педагогічного моделювання та сконструювати педагогічну модель формування професійного іміджу магістрів ПВШ у процесі фахової підготовки.

Спираючись на зазначене вище, розглянемо педагогічну модель формування професійного іміджу магістрів педагогіки вищої школи (рис. 1).

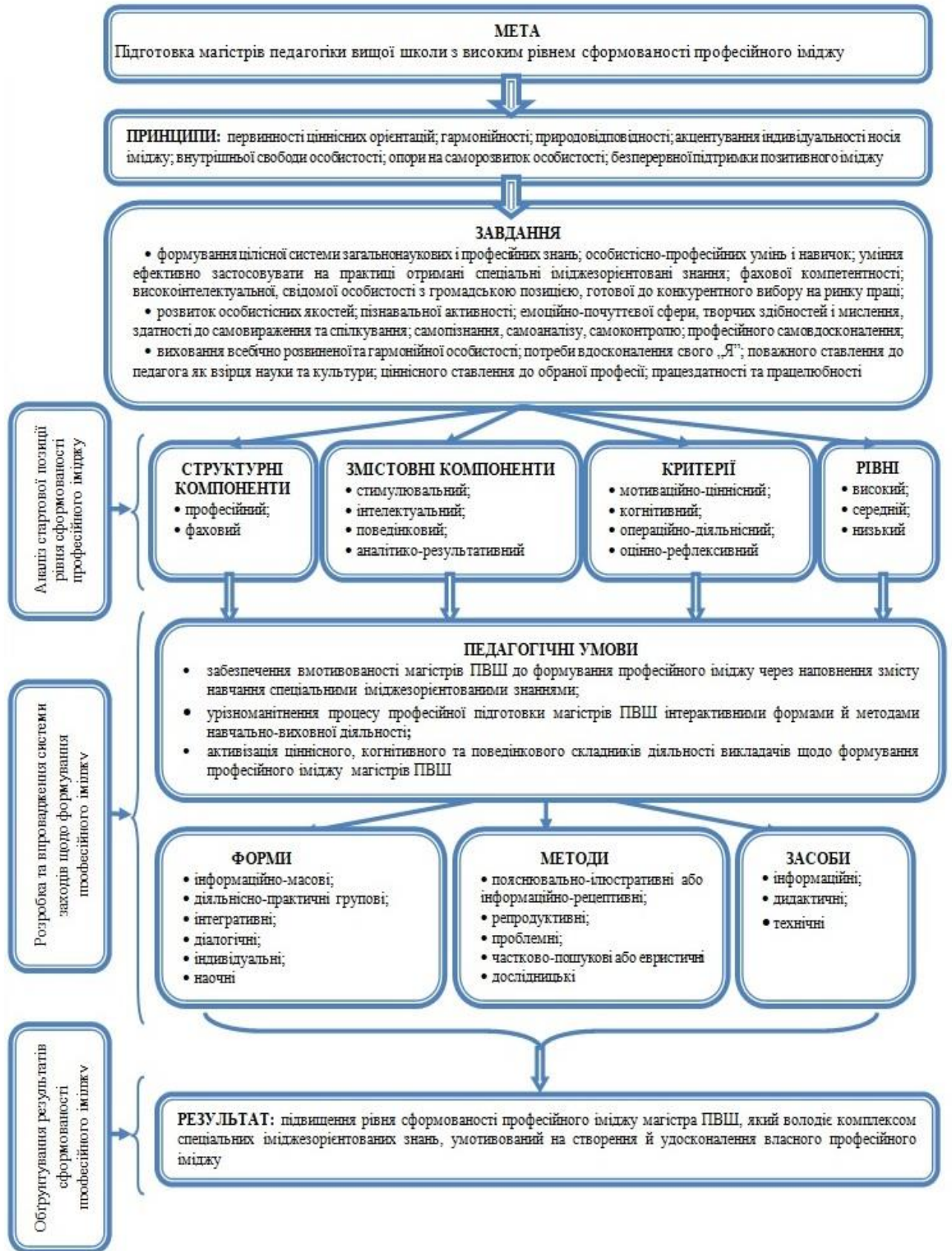

Рис. 1. Педагогічна модель формування професійного іміджу магістрів педагогіки вищої школи

Зазначимо, що педагогічна модель формування професійного іміджу представлена як сукупність взаємопов'язаних елементів, які визначають основні напрями й вузлові моменти формування іміджу як образу, який має бути збудований у магістрів ПВШ. Кожен з елементів стисло відображає сутність тієї частини експериментальної роботи, яку варто впровадити для того, щоб бажаним чином вплинути на об'єкт формування іміджу та досягти позитивного результату.

Головна мета педагогічної моделі – підготовка магістрів педагогіки вищої школи з високим рівнем сформованості професійного іміджу. Реалізація поставленої мети відбувається з урахуванням відповідних принципів.

Загальновідомо, що ефективність системи роботи з формування професійного іміджу педагогів може бути забезпечена за умови реалізації принципів, які відображають закономірності формування професійного іміджу. Погоджуємося з принципами, виділеними науковцем В. Бондаренко (2015), і будемо спиратися на них у своєму дослідженні.

Принцип первинності ціннісних орієнтацій (формування моральних цінностей особистості при одночасному ознайомленні студентів з основами іміджелогії, компонентами професійного іміджу); принцип гармонійності (вивчення структурних компонентів професійного іміджу, проведення самодіагностики з метою самопізнання та усвідомлення, що імідж має відповідати цілісному образу, відображати внутрішній світ особистості, аби сприйматися гармонійно); принцип природовідповідності (усвідомлення важливості щирості професійного іміджу та ретельне самопізнання студентів з метою точного відображення внутрішнього світу у своєму професійному іміджі, а також педагогічній взаємодії між викладачами та студентами на засадах індивідуального та особистісного підходів); принцип акцентування індивідуальності носія іміджу (самопостереження, самоаналіз та усвідомлення своїх найбільш цінних характеристик та опора на них при побудові власного професійного іміджу); принцип внутрішньої свободи особистості (створення творчого середовища, залучення студентів до творчої діяльності, заохочення креативності й ініціативи в навчальній та позанавчальній діяльності, забезпечення диференційованого підходу шляхом виховання відповідальності, рішучості, толерантності тощо); принцип опори на саморозвиток особистості (усвідомлення відповідальності за побудову власного іміджу та необхідність внутрішньої роботи над собою); принцип безперервної підтримки позитивного іміджу (формування потреби постійного професійного зростання та розвиток рефлексивних умінь та навичок, усвідомлення необхідності приведення іміджу відповідно до змін у свідомості, ціннісних орієнтаціях, знаннях тощо).

Визначені принципи формування професійного іміджу реалізуються в межах педагогічного моделювання цього процесу й разом із головною метою моделювання впливають на визначення завдань досліджуваної педагогічної моделі, що полягають у:

формуванні цілісної системи загальнонаукових і професійних знань; особистісно-професійних умінь і навичок; уміння ефективно застосовувати на практиці отримані спеціальні іміджезорієнтовані знання; фахової компетентності; високоінтелектуальної, свідомої особистості з громадською позицією, готової до конкурентного вибору на ринку праці;

розвитку особистісних якостей; пізнавальної активності; емоційно-почуттєвої сфери, творчих здібностей і мислення, здатності до самовираження та спілкування; логічного мислення; самопізнання, самоаналізу, самоконтролю; професійного самовдосконалення;

вихованні всебічно розвиненої та гармонійної особистості; потреби вдосконалення свого «Я»; поважного ставлення до педагога як взірця науки та культури; ціннісного ставлення до обраної професії; працездатності та працелюбності.

Запропонована модель є безперервною (спрямована формування та корекцію професійного іміджу магістрів ПВШ) і реалізується в процесі навчально-виховної роботи вишу. З метою впровадження педагогічної моделі визначено такі етапи:

Аналіз стартової позиції рівня сформованості професійного іміджу (констатувальний експеримент).

Розробка та впровадження системи заходів щодо формування професійного іміджу (формувальний експеримент).

Обґрунтування результатів сформованості професійного іміджу (контрольний експеримент).

На першому етапі проводиться аналіз стартової позиції рівня сформованості професійного іміджу: вивчення науково-методичного забезпечення; виокремлення компонентів, критеріїв і показників для визначення рівнів сформованості професійного іміджу магістрів ПВШ; розроблення діагностичного інструментарію дослідження та діагностика рівня сформованості професійного іміджу магістрів ПВШ.

Формування професійного іміджу є результатом цілеспрямованої роботи магістра над собою в контексті вибудови взаємопоєднаних структурних компонентів: особистісного та фахового, які складають основу структури професійного іміджу та змістовних компонентів: стимулювальний, який передбачає потребу у вирішенні поставлених освітніх завдань; інтелектуальний, який визначає напрями освітньої діяльності; поведінковий, який включає вибір комплексу педагогічних засобів для реалізації мети та завдань; аналітико-результативний, який допомагає виявити динаміку перебігу освітнього процесу та визначити зміни в розвитку індивіда.

Ретельний розгляд структурних і змістовних компонентів процесу формування професійного іміджу дозволяє визначити критерії оцінювання успішності впровадженої моделі, що базуються на зазначених вище принципах і реалізуються завдяки розробленим педагогічним умовам. Серед критеріїв

виділено такі: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та оцінно-рефлексивний.

З метою якісного визначення реального стану сформованості професійного іміджу фахівця з урахуванням особистісної значущості дослідження, на основі узагальнення наведених критеріїв і показників розроблено рівні сформованості професійного іміджу магістрів ПВШ: низький, середній і високий.

Наступний етап – це розробка та впровадження системи заходів щодо формування професійного іміджу: визначення, теоретичне обґрунтування та впровадження педагогічних умов, які втілені через організацію навчально-виховного процесу, оптимізацію навчально-методичного забезпечення та проведення заходів, що сприяли формуванню професійного іміджу.

Результативність та успішність процесу формування професійного іміджу магістрів ПВШ залежить від реалізації сукупності педагогічних умов: забезпечення вмотивованості магістрів ПВШ до формування професійного іміджу через наповнення змісту навчання спеціальними іміджезорієнтованими знаннями; урізноманітнення процесу професійної підготовки магістрів ПВШ інтерактивними формами й методами навчально-виховної діяльності; активізація ціннісного, когнітивного та поведінкового складників діяльності викладачів щодо формування професійного іміджу магістрів ПВШ.

Виходячи з критерію взаємодії викладача та студентів у навчально-виховному процесі, спираючись на положення І. Лернера, М. Скаткіна, М. Фіцули та інших і дослідження С. Лисовського, Є. Моїсєєва, О. Назарової, А. Найн та інших, використовуємо в роботі інтерактивні, а також традиційні й інноваційні форми та методи навчання.

Форми організації навчальної та позанавчальної діяльності щодо формування професійного іміджу магістрів ПВШ поділяються на: інформаційно-масові (проблемні лекції, мінілекції, відеоконференції, дискусії, диспути, «круглий стіл», інтелектуальний аукціон, ринги, вечори, подорожі до джерел сучасної культури тощо); діяльнісно-практичні групові (науковий гурток, творчі групи, тижні з дисциплін, case-study (аналіз конкретних, практичних ситуацій), мозковий штурм, дебати, фокус-групи, тренінги, екскурсії, свята, ярмарки професій, ділові, рольові та пізнавальні ігри, огляди-конкурси, олімпіади тощо); інтегративні (студклуби, КВК, фестивалі, асамблеї з проблем традицій, національної та світової культури тощо); діалогічні (бесіда, міжрольове спілкування); індивідуальні (творчі завдання, проекти, звіти, самостійна та індивідуальна робота тощо); наочні (музеї, покази, галереї, виставки сучасної творчості, книжкові виставки, тематичні стенди тощо).

У створенні педагогічної моделі формування професійного іміджу магістрів ПВШ спираємося на дослідження вчених М. Скаткіна та І. Лернера, які виокремили п'ять груп методів навчання, причому в кожному з наступних ступінь активності та самостійності в діяльності студентів наростає: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький. Кожен з методів має свої

переваги та недоліки, отже, успішність навчання залежить від правильного вибору та поєднання методів залежно від змісту, мети, особливостей колективу й кожного студента.

Методи організації навчальної та позанавчальної діяльності щодо формування професійного іміджу магістрів ПВШ: пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (лекція, бесіда, розповідь, пояснення, повідомлення, робота з підручником, демонстрація, ілюстрація, приклад, заохочення тощо); репродуктивні (бесіда, дискусія, завдання, лабораторні та практичні роботи, вправи, аналіз таблиць, моделей за певним правилом, вимоги тощо); проблемні (лекція, проблемно-пошукова бесіда, запитання, розповідь, організаційні стратегії, стилізація тощо); частково-пошукові або евристичні (виховні ситуації, кейси, сократівська бесіда, семінар, колоквиум, коментовані та творчі вправи, лабораторні та практичні роботи, дослідження, конкурси, олімпіади, ділова гра, проекти, занурення, метод «вживання», символічного й образного бачення, придумування, метод «якби ...», мозковий штурм, морфологічний ящик, інверсія, інструктаж тощо); дослідницькі (проекти, пошукова творча діяльність, спостереження, самоаналіз, узагальнення, індуктивний та дедуктивний методи, тренінги, самопрезентація тощо).

Стрімкий розвиток сучасної психолого-педагогічної науки вплинув на впровадження різноманітних засобів організації навчальної та позанавчальної діяльності студентів, які спрямовані на формування професійного іміджу майбутнього фахівця. Засоби навчання підвищують пізнавальну діяльність, сприяють засвоєнню предметних знань, підвищуючи розвивальний і навчальний ефект освітньої діяльності. У контексті формування іміджу магістрів ПВШ значну роль відведено таким засобам: інформаційні (підручники, навчальні посібники, наочні посібники, довідники, наукові збірники та журнали, електронні навчальні видання тощо); дидактичні (таблиці, плакати, фільми, виставки тощо); технічні (аудіовізуальні засоби, комп'ютер, засоби телекомунікацій, мультимедія тощо).

З метою активізації творчої педагогічної діяльності магістрів ПВШ, стимулювання педагогічної ініціативи та новаторства, визначення пріоритетів і завдань у плануванні освітньої діяльності, удосконалення системи роботи з формування професійного іміджу було впроваджено в освітній процес такі педагогічні знахідки: змістовий модуль «Професійний імідж викладача сучасного освітнього закладу», упроваджений у зміст навчального предмета «Педагогічна майстерність та імідж викладача вищої школи»; науковий гурток «Імідж сучасного педагога – формула успіху»; постійно діючий семінар «Імідж сучасного педагога», предметом вивчення якого є теоретичні основи та практичні засоби професійної діяльності у ЗВО; тижні з дисциплін «Педагогіка вищої школи», «Духовна, професійно-педагогічна культура та етика викладача вищої школи», «Педагогічна майстерність та імідж викладача вищої школи»; кураторські години «Імідж у нашому житті», «Мистецтво створення особистого

іміджу» тощо; екскурсії до Будинку моделей одягу та Будинку мод, музеїв, галерей тощо; відвідування кіно, театрів, виставок, показів тощо.

На останньому етапі відбувається обґрунтування результатів сформованості професійного іміджу: уточнення та перевірка об'єктивності результатів реалізації педагогічних умов формування професійного іміджу (теоретичне осмислення емпіричних даних, визначення їхньої результативності за допомогою контрольної діагностики досліджуваного явища).

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, результатом реалізації розробленої педагогічної моделі має стати сформований професійний імідж магістра ПВШ, тобто викладач, який володіє комплексом спеціальних іміджезорієнтованих знань, умотивований на створення й удосконалення власного професійного іміджу.

Тобто розроблена модель спрямована на вдосконалення змісту навчально-виховного процесу ЗВО і включає мету, принципи, завдання, структурні та змістовні компоненти, критерії, педагогічні умови, методи, засоби й форми, педагогічні знахідки щодо формування досліджуваного утворення, а також очікуваний результат – сформованість професійного іміджу магістра педагогіки вищої школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдулина, О. А. (1990). *Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования*. Москва, Россия: Просвещение.
2. Андрущенко, В. П. (Ред.). (2005). *Філософський словник соціальних термінів*. Харків, Україна: Р.И.Ф.
3. Бондаренко, В. І. (2015). Педагогічна технологія формування професійного іміджу майбутніх учителів технологій. *Молодий вчений*, 4, 14–17.
4. Гончаренко, С. У. (2011). *Український педагогічний словник*. Рівне, Україна: Волинські обереги.
5. Гончарова, О. А. (2008). *Педагогічні умови підготовки майбутнього вчителя іноземної мови до інноваційної діяльності*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Київ, Україна: Інститут вищої освіти АПН України.
6. Гуманюк, Т.Б. (2010). Моделювання в педагогічній діяльності. *Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова*, 66–72.
7. Дахин, А. Н. (2002). Педагогическое моделирование: сущность, эффективность и ... неопределенность. *Стандарты и мониторинг*, 4, 22–26.
8. Дзядевич, Ю. В. (2009). Шляхи і засоби формування іміджу особистості професіонала. *Наукові праці*: зб. наук. праць. Донецьк, Україна: ДВНЗ «ДонНТУ», 6 (160), 55–60.
9. Єрмаков, І. Г. (Ред.). (2005). *Життєва компетентність особистості: від теорії до практики : науково-методичний посібник*. Запоріжжя, Україна: Центріон.
10. Кремень, В. Г. (Ред.). (2008). *Енциклопедія освіти*. Київ, Україна: Юрінком Інтер.
11. Кушнер, Ю. З. (2001). *Методология и методы педагогического исследования учебно-методическое пособие*. Могилев, Россия: МГУ им. А. А. Кулешова.
12. Кыверялг, А. А. (1980). *Методы исследования в профессиональной педагогике*. Таллин, Эстония: «Валчус».
13. Слостенин, В. А. и Подымова, Л. С. (1997). *Педагогика: Инновационная деятельность*. Москва, Россия: ИЧП: «Издательство Магистр».

14. Столяренко, О. В. (2015). *Модельювання педагогічної діяльності у підготовці фахівця : навч.-метод. посібник*. Вінниця, Україна: ТОВ «Нілан-ЛТД».

15. Ягупов, В. В. (2003). Модельювання навчального процесу як педагогічна проблема. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика: навч.-метод. журнал*. Київ, Україна: МДГУ, 1, 28–37.

PEDAGOGICAL MODEL FOR FORMING PROFESSIONAL IMAGE OF MASTERS OF HIGHER SCHOOL PEDAGOGY

Artem Korkishko

Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Lecturer of the Department of Pedagogy of Higher School,
SHEI «Donbas State Pedagogical University»
Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-4821-1312
korkishko.a.b@gmail.com

Abstract. One of the urgent and leading problems of Ukrainian psychological-pedagogical science is developing theoretical and methodological foundations of creating pedagogical models for forming the professional image of a specialist.

The analysis of modern researches has revealed theoretical ideas and accumulated experience on the issue of the pedagogical model for forming the professional image. The importance of this issue has been underlined and analysed in the works of modern scientists, educators, practitioners and researchers: T. Humeniuk, O. Dakhin, I. Yermakov, A. Kyverialh, Yu. Kushnier, V. Yahupov, etc.

The purpose of the article is to substantiate and develop the pedagogical model of the professional image of masters of pedagogy of higher school.

It is important to notice that the pedagogical model for forming the professional image is represented as a unity of interconnected elements which determine the basic directions and key moments of forming the image as a mode that is to be built in the masters of pedagogy of higher school (PHS). Each of the elements briefly reflects the essence of that very part of the experimental work that should be implemented having a desirable effect on the object of forming the image and achieving a positive result.

The main goal of the pedagogical model is to train the masters of pedagogy of higher school with a high level of the formation of the professional image. The objectives of the pedagogical model investigated are:

forming the holistic system of general scientific and professional knowledge; personality-professional abilities and skills; the ability to use effectively the received special image-oriented knowledge in practice, etc.;

developing personal qualities; cognitive activities; emotional-sense sphere, creative abilities and thinking, abilities to self-expression and communication; professional improvement, etc.;

upbringing the comprehensively developed and harmonious personality; the need to improve one's "Self"; respect for the pedagogue as a model of science and culture; value attitude to the chosen profession, etc.

The suggested model is continuous and is implemented in the process of educational work of the university at the following stages:

Analysis of the starting position of the level of the formation of the professional image (the ascertaining experiment).

Development and implementation of the system of measures for forming the professional image (the forming experiment).

Substantiation of the results obtained while forming the professional image (the control experiment).

At the first stage, the analysis of the starting position of the level of the formation of the professional image is conducted. The next stage is developing and implementing the system of measures for forming the professional image. At the last stage the substantiation of the results of the formation of the professional image takes place: clarification and verification of objectivity of the results of realization of pedagogical conditions of the professional image formation.

Thus, the result of realization of the developed pedagogical model is the formation of professional image of the masters of PHS, i. e. the lecturer who possesses the complex of special image-oriented knowledge, motivated to create and improve the personal professional image.

Key words: pedagogical model; professional image; masters of pedagogy of higher school.

REFERENCES

1. Abdulina, O. A. (1990). *General Pedagogical training of the Teacher in the System of Higher Pedagogical Education*. Moscow, the Russian Federation.
2. Andrushchenko, V. P. (2005). (Ed.). *Philosophical Dictionary of Social Terms*. Kharkiv, Ukraine: R.Y.F.
3. Bondarenko, V. I. (2015). Pedagogical Technology of Forming the Professional Image of Future Teachers of Technologies. *Molodyi vchenyi*, 4, 14–17.
4. Honcharenko, S. U. (2011). *Ukrainian Pedagogical Dictionary*. Rivne, Ukraine: Volynski oberehy.
5. Honcharova, O. A. (2008). Pedagogical Conditions of Training the Future Foreign Language Teacher to Innovative Activities. *Candidate's thesis*. Kyiv, Ukraine: Instytut vyshchoi osvity APN Ukrainy.
6. Humaniuk, T. B. (2010). Modelling in the Pedagogical Activities. *Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova*, 66–72.
7. Dakhin, A. N. (2002). Pedagogical Modelling: Essence, Efficiency and ... Uncertainty. *Standarty i monitoring*, 4, 22–26.
8. Dziadevych, Yu. V. (2009). Ways and Means of Forming the Image of the Personality of the Specialist. *Naukovi pratsi: zb. nauk. prats*, 6(160), 55–60. Donetsk, Ukraine: DVNZ "DonNTU".
9. Iermakov, I. H. (2005). (Ed.). *Life Competence of the Personality: from Theory to Practice: Scientific-Methodical Guideline*. Zaporizhzhia, Ukraine: Tsentrion.
10. Kremen, V. H. (2008). (Ed.). *Encyclopaedia of Education*. Kyiv, Ukraine: Yurinkom Inter.
11. Kushner, Iu. Z. (2001). *Methodology and Methods of Pedagogical Research: Educational-Methodical Guideline*. Mogilev, the Russian Federation: MGU im. A. A. Kuleshova.
12. Kyverialg, A. A. (1980). *Methods of research in Vocational Pedagogy*. Tallin, Estonia: "Valchus".
13. Slastenin, V. A., & Podymova, L. S. (1997). *Pedagogy: Innovative Activities*. Moscow, the Russian Federation: IChP: "Izdatelstvo Magistr".
14. Stoliarenko, O. V. (2015). *Modelling the Pedagogical Activities in Training the Specialist: Educational-Methodical Guideline*. Vinnytsia, Ukraine: TOV "Nilan-LTD".
15. Iahupov, V. V. (2003). Modelling the Educational Process as a Pedagogical Problem. *Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka: navch.-metod. zhurnal*, 1, 28–37. Kyiv, Ukraine: MDHU.

Матеріали надійшли до редакції 06.11.2019 р.